

DÉLMAGYARORSZÁG

Szerkesztőség Kárász-utca 9.
Telefonszám: 305.
Egyes szám ára 10 fillér.

ELŐFIZETÉSI ÁR SZEGEDEN
egész évre K 24— fél évre K 12—
negyedévre K 6— egy hónapra K 2—

ELŐFIZETÉSI ÁR VIDÉKEN
egész évre K 28— fél évre K 14—
negyedévre K 7— egy hónapra K 2:40

Kiadóhivatal Kárász-utca 9
Telefonszám: 81.
Egyes szám ára 10 fillér.

Szeged, 1914.

III. évfolyam II9. szám.

Szombat, május 23.

MEGÉPÍTIK A TANYAI VASUTAT.

A korszakos alkotásnak ígérkező tanyai vasut közeledik a megvalósulás felé. A város tanácsának pénteki ülésén Balogh Károly tanácsos terjedelmes elaborátumot terjesztett elő, melyben részletesen felsorolja a kivitel lehetőségeit és kézzel foghatóan bebizonyítja, hogy egy kis jó akarattal már a folyó évben meg lehet kezdeni a vasut építését, ha a város közönsége az intézmény létesítését komolyan akarja.

A legnagyobb elismerés illeti Balogh Károly tanácsnokot az energikus kezdeményezésért, melynek komolysága megfelelő garanciát nyújt az iránt, hogy a város hatósága ez alkalommal igazán elhatározó lépést kíván tenni a megvalósulás felé. Az alább közölt elaborátum szerint a város bármely pillanatban folytathatja az engedélyokirat kiadásáért és amennyiben a Balogh tanácsnok által kontemplált anyagi alapot szintén minden akadály nélkül előteremtheti, a vasut megépítésének mi sem áll többé útjában.

Örömmel üdvözljük a kezdeményezést főleg azért, mert a Szesztay-féle tervekben lefektetett keskenyvágányu gazdasági vasut létesítése mellett foglal állást, amely vasutnak egyedül van jogosultsága a szegedi tanyákon. Egyetlen hiánya a javaslatnak, amin különben a részletes tárgyalás könnyen segíthet, az, hogy a város belterületén létesítendő végállomás, illetőleg kiinduló pont tekintetében nem fejezi ki a város közönségének azt az óhaját, hogy a kiinduló állomás a város szívében legyen. A Szesztay-féle tervek, mint ezt a Délmagyarország már többször megírta, a magyar államvasut tiszai telephelyaudvara táján helyezik el a kiinduló állomást, aminek csupán abban az esetben lenne értelme, ha a tanyai vasut rendes nyomtávolsággal építtetnék. A keskenyvágányu kisvasutnak ellenben az a legnagyobb érdeke, hogy a város legbensőbb piacán rakja le szállítmányait. Ajánljuk ezt a körülményt az illetékes körök figyelmébe.

Balogh Károly tanácsnok elismerésre méltó munkássága minden valószínűség szerint meg fogja teremni gyümölcsét. A város közönségének kötelessége, hogy az utirány végleges megállapításával az építkezés egyetlen akadályát elhárítsa az utból, a hatóságra pedig az a feladat járul, hogy a kormányhatóság felsőbb jóváhagyását soronkívül kieszközölje.

A pénzügyi tanácsos elaborátumát, a mely szombaton délután letárgyalás céljából a pénzügyi bizottság és a tanyai vasut ügyében kiküldött bizottság együttes ülése elé került, nagy fontosságára való tekintettel egész terjedelmében itt közöljük:

Tekintetes Tanács!

A tervezett Szeged-alsótanyai keskenyvágányu gazdasági vasutnak közigazgatási bejárása 1912. március 31-én kelt kereskedelemügyi miniszteri rendelet alapján fogantatott.

Ezen közigazgatási bejárásról 1912. április 16-án felvett jegyzőkönyv a vonatkozó tervekkel együtt a nagyméltóságu kereskedelemügyi miniszter ur elé terjesztett, aki 1912. szeptember 23-án kelt rendeletével arról értesítette a város közönségét, mint a Szeged-alsótanyai keskenyvágányu gazdasági vasut tervezőjét, hogy a jegyzőkönyvben megállapításokat és a bejárásnál alapul szolgált tervek egy módosításokkal a vasut létesítése érdekében megindítandó tárgyalások alapjául elfogadhatónak találta.

Egyidejűleg elrendelte a miniszter ur, hogy Szeged város közönsége, a tervezett vasutvonalakról pontos és minden részletekre kiterjedő költségszámításokat készíttessen és azokat hozzá két teljesen egybehangzó példányban mutassuk be.

(A technikai megoldás.)

Ezen rendelet folytán a város tanácsa rövid uton azonnal kiadta a tervek és a jóváhagyó rendelet hiteles másolatát a tanyai vasut műszaki munkálataival megbízott Szesztay László mérnök, budapesti műegyetemi magántanár urnak, hogy a kívánt költség számításokat készítse el és a város tanácsához küldje meg. Szesztay a kívánt költség-számításokat a miniszteri rendeletnek megfelelőleg elkészítette s azokat a város tanácsának jelentése kíséretében megküldötte.

Ezek szerint a tervezett vasut összes vonalhossza 69'682 kilométer, kiépítési összköltsége 2,469,000 korona, vagyis kilométerenkint 35,423 korona.

A tervezett vasutnak építési és üzletberendezési tőkéjét, maximális tarifáját a város közönsége által kérelmezendő engedélyezési tárgyalás során, a kereskedelemügyi miniszter ur fogja megállapítani.

A vasuti engedélyezési tárgyalás fog alkalmat nyújtani a város közönségének arra, hogy a külön állami segély a postakincstár hozzájárulása és egyéb a vasut építési és üzletberendezési tőkéjének s a vasut üzletének javára szolgáló kedvezményekre vonatkozó kérelmeit előterjeszthesse s a kormány-nál kieszközölje. A közigazgatási bejárás eredményét jóváhagyó kereskedelemügyi miniszteri rendelet nem tesz kifogást az ellen, hogy a Szeged-erdőőri iskolához létesítendő vonal a közigazgatási központból a műut folytatását képező szíkes úton, s azután a Tüsk-soron vezetessék.

Ha tehát a város közönsége ezen vonalvezetést és forgalmi és gazdasági szempontból előnyösebbnek tartaná a bejárt vonallal szemben, úgy ezen variáns vonal tervei elkészítendők és ennek alapján közigazgatási pótbejárás kérendő és megtartandó, a költség-számítás pedig ezen variáns vonal figyelembe vételével készíttendő.

Meggyőződésem szerint a bejárt vonal általános közérdekből forgalmi és gazdasági szempontból előnyösebb, mint a Tüsk-soron át vezetendő vonal, tehát az eredeti vonalvezetés fentartandó és az engedélyezési tárgyalás megtartása és lefolytatása iránt, annak folytán az engedélyokirat kiadása iránt felirati kérelem intézendő a kereskedelemügyi miniszter urhoz.

Az engedélyezési tárgyalást kérő közgyűlési határozatnak magába kell foglalnia, hogy a vasut építéséhez szükséges építési tőkét engedélyes Szeged város közönsége szerzi meg és adja azon összesen felül, amelyet a kereskedelemügyi miniszter ur az engedélyezési tárgyalás során külön állami segély és pontáhozjárulás címén meg fog állapítani; továbbá Szeged város közönsége képviselőit meghatalmazottakat kell kiküldeni a közgyűlésnek az engedélyezési tárgyaláshoz, akik jogosítva lesznek az engedélyezési tárgyalás során a várost terhelő építési tőke megszerzésére vonatkozó nyilatkozatot a fentebb előadott formában megtenni.

Az ügy mai állásában tehát véglegesen eldöntendő az a kérdés, hogy a bejárt vonalvezetést a közgyűlés elfogadja-e vagy sem. Ha elfogadja, úgy nincs semmi akadálya annak, hogy az engedélyezési tárgyalás megtartassék és az építési engedélyt a kereskedelemügyi miniszter ur a város közönségének kiadja.

Ha azonban újabb vonalvezetést állapítana meg a közgyűlés, akkor újabb terv készíttendő, ez alapon új bejárás, költségvetés s végül az újabb közigazgatási bejárás eredményének miniszteri jóváhagyás után kérhető az engedélyezési tárgyalás.

Legjobb meggyőződésem szerint jelenthetem a tekintetes Tanácsnak, hogy nincs semmi elfogadható ok arra, hogy a meglevő és bejárt vonalvezetés alapján ne kérjük az engedély-okiratnak kiadását.

Szorosan véve a tanyai vasut közigazgatási ügye az építési engedély-okirat megszerzésével aktaszerűleg befejezést nyer és ma csupán az képezheti a tárgyalás anyagát, hogy a megtartott bejárás alapján kérjünk-e engedély-okiratot vagy sem, mégis szükségesnek tartom, hogy a vasut kiépítése és üzemkezelésének kérdésével is már most röviden foglalkozom.

(Városi részvénytársaság.)

Szeged-alsótanyai gazdasági vasut építési tőkéje, — a költségvetés szerint előre láthatólag mintegy 2 millió 500.000 koronában állapíttatik meg, a törvény szerint számíthatunk arra, hogy a miniszter ur megadja ezen vasuthoz a 20 százalékos maximális építési segélyt, ami kitesz 500.000 koronát; a nyert információim szerint a város, mint engedélyes köteles lesz részvénytársaságot alakítani, s a külön állami segély és posta hozzájárulás címén megállapított és adott összeg ellenében részvényeket kiszolgáltatni. A kereskedelemügyi miniszter ur által eddig kiadott engedély-okiratokban a részvénytársaságok megalakítása feltétlenül mindig kikötöttet.

Az egyik közgyűlési határozatunkban még az is foglaltatik, hogy a 20 százalékos állami segélyen felül még külön államsegélyt is kérjen a város, ezen kérelem az engedélyezési tárgyalás során a város meghatalmazottjai által elő is fog terjesztetni, ezt azonban